

SZÁNTÚL

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Helyben házhoz kordoa: Vidékre postán szállítva:
 Egész évre . . . 84 korona Egész évre . . . 96 korona
 Negyedévre . . . 21 korona Negyedévre . . . 24 korona
 Egyes szám ára 30 fillér.

Politikai napilap

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Nagyvárad, Szilágyi Dezső-utca 5. Telefon 2-63.

A szerkesztőség kéziratok vis- Előfizetők és hirdetések a
 száadására nem vállalja. Kiadóhivatalhoz intézendők.

Temesvárótt a szerbek teljesítették a magyarság követeléseit.

Budapest, február 25. (Saját tudósítónktól.) Temesvárról táviratozzák: A szerbek a sztrájkoló magyarság minden követelését teljesítették. A teljesített követelések a következők:

A magyar közigazgatás visszaállítása. A határzár megszüntetése. A meg nem szállt területeknek a felesleges élelmiszerekből való ellátása. A gyülekezési és sajtószabadság helyreállítása. A politikai internáltak szabadon bocsátása. A botbüntetés és minden testi fenyegetés eltörlése. A közbiztonság javítása és biztosítása arra, hogy a lakosság nem lesz inzultusoknak kitéve. Az alkoholtilalom elrendelése, még pedig nemcsak a polgároknak, hanem a szerb katonákra vonatkozólag is.

A kormány elrendeli a választásokat.

Budapest, febr. 25. (Saját tudósítónktól.) A kormánynak az a szándéka, hogy a nemzetgyűlési választásokat igen rövid időn belül mégis csak elrendeli. A kormányt erre az elhatározásra az a törekvés vezette, hogy az ország külpolitikai helyzetét megszilárdítsa és belülről is az egész nem-

zetre támaszkodjon. A választások elrendelése ellen felhozott arra az érvre, hogy az így összeülő parlament csonka lesz, a kormány köréből azzal válszólnak, hogy e csonka parlament összeülése ünnepélyes tiltakozás mellett nem jelenthet jogfeladást.

Az antant az Adrián megszünteti a blokádot.

Budapest, febr. 25. (Saját tudósítónktól.) Lugaából jelentik: Az olasz kereskedelmi miniszter hivatalosan közzétette, hogy a szövetségközi blokádbizottság határozata értelmében március elsejétől kezdve az Adria minden kikötőjével és a mögöttes országokkal meg kell kezdeni a kereskedelmi forgalmat.

Zilah körül heves harcok vannak.

Csucsánál egy támadást visszavertünk.

Előre látható volt, hogy a románok nem nyugosznak egykönnyen bele Zilah elvesztésébe. A városból való kivonulásuk alkalmával sűrűn hangoztatták, hogy ide még visszajönnek. Alig távoztak 8-11 kilométernyire a várostól s hábr csak elszórt különítményeket hagytak is hátra, mégis állandóan veszélyeztetik a várost.

Mint a lentebbi hivatalos jelentésből is kiderül, már tegnap agresszíven léptek fel. A Göröcsön—Vártelek fölött elhúzódó Meszes-hegyen elállták a völgykattlanokat s a felderítő magyar katonaságot tüzeléssel fogadják. A város lakossága súlyos napokat él át, a küzdelem kimenetele olyan izgalomban tartja a polgárságot, hogy a

családok százával állanak készen arra, hogy elhagyják a várost.

A debreceni hadosztályparancsnokság katonai intézkedései tegnap nagy megnyugvást eredményeztek. — Lassankint megindul a városban a normális élet. Ennek azonban első sorban az a nagy akadálya

van, hogy a város valósággal kiéhezettve áll és naponként tízszer is keresi az érintkezést telefonon a közlekedési miniszterrel.

A magyar csapatok erélyes akcióba kezdtek, hogy a Meszes hegységet megtisztítsák és a várost megszabadítsák egy újabb megszállás kegyetlen következményeitől.

A csucsai front eseményeiről a 39. dandár ezt jelenti:

Nagyvárad, febr. 25. Az éjjel Csucsánál egy előretolt különítményünket a románok megtámadták. A támadást veszteség nélkül vertük vissza. Zilah birtokunkban van. Környékén ma is harcok vannak.

A csucsai szakasz mozdulatlanságát az a bizonytalan szituáció diktálja, amely jelenleg északon és délen a Maros völgyében beállott. Zánánál ismét voltak jelentéktelen összetűzések, de pusztá kísérletezésnél tovább nem fejlődtek.

A Néptanács gyűlésének előkészítése

Az állandó választmány ülése.

Nagyvárad város Néptanácsa holnap, csütörtökön délután 5 órakor tartja első gyűlését, amely valószínűleg jól belenyulik az éjszakába, mert nemcsak sok, de nagyfontosságú ügyek kerülnek tárgyalás alá.

A városi tanács mint állandó választmány tegnap délelőtt és délután készítette elő a Néptanács elé kerülő ügyeket.

A lakáshivatalra

vonatkozólag javasolja a tanács, hogy a megüresedett lakáshivatal elnökévé dr. Bószörményi Andort válasszák meg, akit utasítsanak, hogy a lakáshivatal átszervezésére tegyen előterjesztést.

A nagyváadi Nemzetőrség

beadványát, hogy a legénység napi illetményét 15 koronáról 20 koronára emeljék, levették a napirendről és a tanács hatáskörébe utalták.

Gerő Ármin főkapitány

nyugdíjazását azzal terjeszti a Néptanács elé a városi tanács, hogy a nyugdíjazással kapcsolatban a volt főkapitány nyugdíját a jelenlegi fizetésnek megfelelően 10.400 koronában, a pótlék utáni nyugdíját 3000 koronában és a lakbérnyugdíját 1280 koronában állapítsák meg.

Javasolja még a tanács Réz Bertalan rendőrfelügyelő, Demeter István, Telegdy Sándor alkalmazottak nyugdíjazását is.

Rokkantak, hadiárva és özvegyek

azonnali segélyezése tárgyában javasolja a tanács, hogy a jövőben a segélyezés mi-kéntjére nézve intézkedést kérjenek a Népjóléti minisztertől s a rokkantak, hadiözvegyek és árvák részére adandó pénz és természetbeni segély kieszközlése végett a rokkantügyi hivatal két tagja küldessék fel a miniszterhez.

Mocsári Sándor és Tsa.

Műhely: Szent János-u. 22. Telefon: 532.
 Iroda és raktár: Zöldfa-u. 8. Telefon: 1404.

Villany, vízvezeték-szerelő, bádigos, lakatos, bronzműves, fémcsiszoló és nikkelező. Vállal új berendezéseket és javításokat.

Varrógép, gramafon és kerékpár, valamint az ehhez szükséges alkatrészek nagy raktára. Villamos csillárok és világítási felszerelési cikkek. A fenti áruk javítása.

Ferenc József 80. születése alkalmából Nagyvárad város tanácsa „Ferenc József öszlőndij-alapítvány” cím alatt alapítványt létesített. A tanács a változott viszonyokhoz simulva, az alapítványt „Forradalmi emlék alapítvány”-ra javasolja megváltoztatni.

Ujabb béremelést kérnek

a városi villamos mű alkalmazottai és pedig mindannyian havi 200 koronát.

Rimanóczy Kálmán igazgató felvilágosítással szolgál, az alkalmazottak díjazásának havi 200 K.-val és a tanulók díjazásának 100 százalékal emelése évi 386000 K. több kiadást okozna, amelyekre fedezet nincs. Ha az emelést megadják a csak most fel-emelt áramdíjakat az összes vonalon ismét emelni kell. Ismerteti, hogy az emelés folytán pl. az algépészeknek évi 14400 korona, a számlázó kisasszonyoknak évi 8000 K. a napszámosoknak napi 30 korona díjazása lenne.

A kormánybiztos véleményéhez képest a tanács a Munkástanácshoz javasolja áttenni a villamosmű alkalmazottainak újabb követelését.

Felvilágosító felszólalása után tisztázódott csak a helyzet s ekkor kiderült, hogy endig

450 tisztviselősalád kért megfelelő telket, mintegy 600 négyszöglet eszalonkint, amelynek azonban a köz-munkálata a városi főmérnök számítása szerint mástól millió kor-ba kerülne.

A tisztviselőket megdöbbenette ez a horribilis megterhelés. Négyzetölenkint ugyanis 7 koronát kellene fizetniök a kanalizálás, villany, villamos stb. berendezéséért. Ebben még a vételár sincs benne.

Közölte Sárváry, hogy a kormány az 58 millióból a városra eső rész egyharmadát a tisztviselők segítségére adná, ha a város a tisztviselőtelep berendezéséhez kétharmad arányban járulna hozzá akár természetben is. Sárvárynak az a referálása, hogy

a lat. szert. Káptalan készséges örmömel ajánlotta fel a szükséges földeteket valamint dr. Moskovits József is, óriási lelkesedést váltott ki.

Nem is teltek kérdésén, mint inkább az építkezési nehézségeken kell átsegíteni a tervet. Sárváry tárgyalt építvállalkozókkal, akik kijelentették, hogy százezer koronáért sem vállalják most egy kétszobás lakás felépítését.

Pókay Dezső indítványozta, hogy kerjenek földet ott, ahol nem kell vállalnok a városi közüzemek bevezetését.

Doszpoly Dezső dr is a jövő zenéjének tartja a tisztviselőlakásokat. Inkább a gazdaság megteremtését vigyük keresztül. Ajánlja megfelelő teleknek a Körös alsó folyásánál (régi garasos híd) levő területet. Hangok emelkedtek a Kommandáns réti bevétele mellett is.

Dr. Kovács József tanár ajánlja, hogy válasszák ketté a kérdést: lakás- és kertgazdaságra. Verner Kálmán a közös-gazdálkodás fontosságát hangoztatta.

Hosszas vita után megállapodtak abban, hogy egyelőre nem bocsájtanak ki kötelező erővel bíró aláírási íveket, hanem egy ideiglenes bizottságot küldenek ki, amely rövid időn belül kész pénzügyi és telektervekkel jöjjön a nagygyűlés elé. Az előkészítő bizottság elnökévé Pókay Dezsőt, a földmivélsügyi miniszterium vezetőjét választották. Tagjai lettek: Lendvay Béla vármegyei gazd. előadó, dr. Doszpoly Dezső városi árvaszéki ülnök, Lakatos Gyula a pénzügyigazgatóság, Varga Gyula a tanárok, Csigas Mihály tanítók, Siket Traján és Kovács József a posta, Takáts Gyula, Horváth Lajos és Fenyvessy Károly a vasut, Sényi Géza a felmérési felügyelőség, dr. Sárváry Sándor az igazságügy, Varró Domokos az államépítészeti hivatal, Szeszich Elek a kulturmérnökség, Kószeghy József és Bondár Ferenc a városi mérnökök és Lovassy Andor a nyugalmazott tisztviselők részéről.

A bizottság tárgyalni fog a városi néptanáccsal, a földtulajdonosokkal és delegáltakat küld a kormányhoz.

Becsapták a leszerelt katonákat.

A miniszter leleplezi az országos csalást.

A szervezkedési láz idején nem egy leszerelt katonát fordult aggodalommal a hatóságokhoz, hogy vajon belépjenek-e ök a leszerelt katonák egyesületébe? Olyan dörrel durrat folyt a agitáció, olyan fényes összegeket helyeztek kilátásba s a tagsági díj olyan magas volt, hogy a katonák önkéntelenül megbökkentek.

Az egyesületet mégis megcsinálták. Budapesti rendeztek is egy hangos tüntető felvonulást és a hadügyminiszter előtt valóban követelték is, hogy az állam minden leszerelt katonának azonnal 5400 koronát adjon.

Emlékeztetés még, hogy erre a horribilis követelésre Böhm hadügyminiszter elutasító választ adott és fölkerítte a katonákat, hogy ne zavarják őt munkájában folytonos küldöttségjárással.

Már akkor szót emeltek a józanabbak, de a taggyűlés tovább folyt lankadatlan buzgalommal. A miniszter rájött, hogy a tagokat még mindig azzal fogják, hogy

a kormány igen is 5400 koronát fog fizetni minden leszerelt katonának.

A szervezkedést most maga a miniszter inti le, dezavualja a vezetőknél ezt a mézes-madzagnak odadobott kijelentését és csalóknak nevezi az agitátorokat.

A kormánybiztoshoz tegnap távirati

felszólítást küldött, hogy ezeket a szervező zseniket üldözze és fogassa el. A távirat szövege így szól:

Kormánybiztos urnak!

Ismeretelt jelentések érkeznek be, hogy a leszerelt katonák egyesülete részéről ügynökök járnak be a vidék városait és felszólítják a leszerelt katonákat az ő egyesületükbe való beiratkozására. A beiratkozásor 14 korona tagdíjat szednek be, ezzel szemben azt ígérik, hogy a katonák 5400 koronát fognak kapni a kormánytól.

Felhívom Kormánybiztos ur figyelmét, hogy a kormány ily ígéretet nem tett. Rendezni fogja ugyan a leszerelt katonák ügyét, de nem ily módon. Kérem közhírré tenni minden városban és községben, hogy lelki ismeretlen üzerek, ügynökök, tisztára üzleti alapon csinálják az agitációt. Az általuk hirdetett 5400 koronás, vagy bármely öszszegű végkielégítés ígéretése csalás, amely csak arra jó, hogy a leszerelt katonáktól 14 koronás magas tagdíjat beszédjének.

Nyomatékosan kihirdetendő a népek, hogy a kormány ígéretéhez képest mindent meg fog tenni a leszerelt katonákért, de amit megtesz, azt nem felelőtlen emberek után fogja tenni, hanem a hatóságok után. Ha tehát ilyen ügynökök agitálnak, azokkal szemben mint szélhámosokkal kell eljárni.

Tett intézkedésről jelentést kérek.

Belügyminiszter.

A kormánybiztos azonnal a legszigorubb utasítást adta ki a főszolgabíráknak.

A tisztviselők harca a földért.

Megdöbbenek a pénzügyi nehézségek előtt.

A vármegyháza nagyterme tegnap délután zsulolásig megtelt minden rangú és rendű tisztviselőkkel. Egymás mellett szorongott a főtanácsos a kézbesítővel, vasuti fékező az osztálymérnökkel, közrendőrök kínáltak fel egy egy széket a pénzügyi titkároknak, a megyei hajdu a zöld tanácsastalon nyugtatta súlyos öklét s valamennyien rajorgó várakozással néztek föl dr. Sárváry Sándor járásbíróra, aki a tisztviselők földjéről, kényelmes lakásáról, ápolt virágos kertekről festett állomképet a több mint nyolcszáz közalkalmazott elé.

Már vagy egy hónapja él ez a mozgalom s most, hogy a földreformtörvény megjelent, a 18. §-a, egyszerre lelket öntött az

akció szervezőibe. Hetek óta íveket köröztettek a városnál, megyénél, államépítészetenél, vasutasok között, tanítók, tanárok, pénzügyi és más tisztviselők között. Az ívet tömegesen irták alá, amellyel demonstrálni akarták, hogy helyeslik az eszmét.

Tegnap jöttek össze Verner Kálmán elnöklete alatt megvitatni, hogy miképen lehetne meg is valósítani azt a tervet, hogy a tisztviselőknek: 1) saját kertgazdaságuk, 2) saját lakásuk legyen.

A rendkívül népes gyűlés előadója dr. Sárváry Sándor ismertette a mozgalom célját. A törvény értelmében a tisztviselők igényt tarthatnak bizonyos földmennyiségre a város körül 1 Km. körzetben. Többszöri

KÉPKERETEKET

művészi kivitelben szakszerűen csakis

KORNVEISZ

képkeretező készít. Rákóczi-ut 15. szám.

Épület üvegezéseket és javításokat olcsón és pontosan készít. Weiszlovits temetkezési vállalat mellett.

A villamosvasut tarifaemelése.

Kommunizálják-e a vasutat?

A már egy év óta huzódó villamosvasut tarifaemelés kérdése lesz a holnapi Néptanács gyűlésének egyik legfontosabb tárgya.

Nagyvárad város állandó választmánya tegnapi délután foglalkozott az ügygel, hogy meghozza a Néptanács elé terjesztendő javaslatát.

Lukács Ödön főjegyző teljes részletességgel terjesztette elő az ügyet, megvilágítván annak minden fázisát. Előadói javaslatában a teherárak tarifájának métermázsánként 10 fillérről 16 fillérré, a személyforgalomnál a havi bérletjegyeknek 6.50-ről 12 K 42 fillérré, a szakaszjegyeknek 12 fillérről 26 fillérré és az átszálló jegyeknek 22 fillérről 36 fillérré emelését javasolja.

Elnökölő kormánybiztos bejelenti, hogy a helybeli radikális párt beadványt intézett hozzá, amelyben kéri, hogy a villamosvasutat sürgősen vegye át a város. — Leérkezett hozzá továbbá a kereskedelmi miniszter leirata, amely szerint a miniszternek nincs kifogása a tarifa felemelésével szemben, ha azonban a város nem akarja az emelést, a villamos vasutat kommunizálni kell.

Rimler Károly (nem ellensége a vasut községesítésének, de ehhez idő kell, hogy a társulattal tárgyalhassanak). A tarifaemelés kérdés: akut, mert a nagy kiadásokat már teljesíteni kell a vasutnak. A községesítés ma káros volna a városra, mikor a vasut le van rongyolódva. Két év múlva ugyanis a város kezébe jön a vasut. Az előadói javaslatot elfogadja.

Lukács Ödön most csak a szerződés alapján tartja átvethetőnek a vasutat. Míg ha néptörvény lesz a kommunizálásról, azonnal át lehet a vasutat venni.

Juricskay Barna 30 és 40 filléres tarifa mellett is csak félre kötné meg a szerződést. A megváltás előkészítésére már most küldjenek ki ad hoc bizottságot.

Dr Thury László egységes, 30 filléres tarifát kíván s ennek az előnyeit fejti ki. A bérletjegyek után is fizessen a vasut 1—1 koronát.

Lukács Ödön a helybeli közönség érdekében ellenzi az egységes tarifát. Tulkövetést nem szabad támogatni a vasutüzem biztosítása végett.

Az állandó választmány a Lukács Ödön által előterjesztett tanácsi javaslatot terjeszti a Néptanács elé.

A bajor szocialisták és kommunisták megegyezése.

Manheim, febr. 25. A többségi szocialisták és kommunisták között megegyezés jött létre, amely szerint a tanácsi kormányt nemlétezőnek tekintik és a badeni ideiglenes kormányt ismerik el.

Hagymási Fülöp

villamosvállalata Péter-utca 1. sz. alatt.

Szterényit és Szurmayt internálta a kormány.

Budapest, február 25. (Saját tudósítónktól.) A Politikai Híradó jelenti: A hivatalos lap mai számában jelent meg az 1919 évi XX. néptörvény, amely a köztársaságra veszedelmesnek mutatók egyéneknek rendőri felügyelet alá helyezéséről és őrizetbe vételéről intézkedik.

A legutóbbi minisztertanács megbízást adott Nagy Vince belügyminiszternek: készítsen egy néptörvény tervezetet, amely módot ad arra, hogy mindazok felelősségre vonassanak, akik a háboru felidézéséért és céltalan folytatásáért bűnösök. Intézkedni fog a törvény az ítélkező bíróság felállítására iránt is. Ez a javaslat most elintézés alatt áll és egyik legközelebbi minisztertanács fog vele foglalkozni.

Az internálásról szóló néptörvény a végrehajtással Nagy Vince belügyminisztert bizta meg, aki e

felhatalmazás alapján a minisztertanácsnak tett előterjesztés után több olyan egyént helyezett rendőri felügyelet alá, akiknek magatartása a köztársaság vívmányaira aggályosnak mutatkozik.

Ezen internálásokon kívül a legutóbbi minisztertanács határozata alapján Nagy Vince belügyminiszter a budapesti államrendőrség útján intézkedett

*báró Szurmay Sándor és
báró Szterényi József*

őrizetbe vételéről, illetőleg internálásáról.

A mai este folyamán az államrendőrség egy egy főtisztviselője jelent meg a két volt miniszter budapesti lakásán és átadták nekik a belügyminiszter következő, egyforma szövegű rendeletét:

— A minisztertanács elhatározta, hogy önt felelősségre vonja amiatt, hogy a háboru céltalan folytatása körül követett magatartásával egyik fő-

A szerbek szabadrablást engedélyeztek Barcson

Budapest, február 25. (Saját tudósítónktól.) Tegnapi Barcsról a következő távirat érkezett a kaposvári katonai parancsnoksághoz:

— A szerbek itt két órai szabad fosztogatást engedélyeztek. Kérünk azonnali segítséget.

A kért segítség nem indulhatott el, mert Kaposváron nincs katonaság.

Antant-élelmiszer Magyarországnak.

Budapest, febr. 25. (Saját tudósítónktól.) A szocialisták berni konferenciáján a magyar kiküldöttek éles tiltakozása hangzott el Magyarország gazdasági bojkottja ellen. Ezt a tiltakozást már meghallották Párisban is. Kétségtelen, hogy Coolidge tanárnak és a magyar szocialisták berni szereplésének nagy része van abban, hogy Magyarország az antanttól élelmiszereket kap.

Coolidge tanár e hó 16-án Párisból értesítette Goodwin hadnagyot, a Budapesten időző amerikai bizottság vezetőjét, hogy a Triestben székelő szövetségi élélmiszer-

bizottság hajlandó Magyarországnak a délidékről sertéseket átengedni. Amerika pedig dollárért, vagy semleges valutáért kész lisztet és zsírt szállítani.

Ezt a levelet Goodwin hadnagy átadta Károlyi Mihály elnöknek. A megindult megbeszélések eredményeképp Balogh Ernő köz-élelmiszeri miniszter báró Podmaniczky Tibor követségi tanácsost és Bráger Pált a Haditermény igazgatóját elküldte Triestbe, hogy az antanttal az élelmiszerszállítások ügyében a tárgyalásokat megkezdjék.

okozója volt az ország külpolitikai és gazdasági helyzete megromlásának. A vádalahelyezésről és az ítélő bíróságról külön törvény fog intézkedni. A népkormány érdekeire aggályos volna, ha ön a felelősség alól magát az országból való eltávozással kivonná, ezért a minisztertanács az 1919. évi XX. néptörvény első szakasza alapján elrendelte az ön őrizet alá helyezését. Ennek végrehajtásaképp felszólítom önt, hogy a rendeletet átadó rendőrtisztviselőnek további utasításait saját érdekében minden ellenvetés nélkül teljesítse.

NAGY VINCE
belügyminiszter.

A belügyminiszter rendeletét Szurmaynak dr Kéry rendőrkapitány, Szterényinek dr Laky rendőrtanácsos nyújtotta át, akik egyben közölték a belügyminiszter további rendelkezéseit is. Kijelentették Szterényi és Szurmay előtt, hogy a

belügyminiszter mindkettőjüket internálta és tartózkodási helyükül egy zalamegyei kolostort jelölt ki, ahová reggel el kell indulniok. A kolostorban és kertjében szabadon mozoghatnak, levelezésüket és az esetleges engedélyezett látogatásokat az őrizetükkel megbízott határrendőrségi felügyelő és megfelelő számú határrendőrök ellenőrizni fogják.

Élelmezésükről az állam gondoskodik, a melyet saját vagyonukból módjukban lesz javítani.

Az egyelőre rendőri felügyelet alá helyezett egyéneknek kívül néhánynak internálása valószínűleg holnap fog bekövetkezni.

Lenint Moszkvában kirabolták.

Budapest, febr. 25. (Saját tudósítónktól.) Helsingforából jelentik: Lenint Moszkvában megtámadták és kirabolták, elszedték tőle okmányait és minden értéktárgyát.

Elvállal villamosvilágítási, erőátviteli berendezéseket, villanycsengő, házitelefons és vízvezeték szerelést. Izté-
ses stílusú ampolnák kaphatók. Vidéki munkálatokhoz
meghívásra jövők.

Jövő héten munkába lépnek a földosztóbizottságok.

Az eddig kinevezett három földosztó-bizottság, amely Biharmegye egy részében fogja a földosztást végezni, a jövő héten kizárólag és megkezdte a munkát. Az első bizottság a sárréti járásba, Berettyóújfaluba, a másik Magyarhomorogra, a harmadik pedig Nagyszalontára megy. Mindezekig azonban a bizottságoknak csak ügyvédtagjai vannak kinevezve, a kormánybiztos a mérnököket és a gazdaságokat terjeszti fel a gazdasági miniszteriumba kinevezés végett.

Illetékes körökben nagy várakozással tekintenek a bizottságok működése elé, mert egészen bizonyosra vehető, hogy a földosztókat a földéhes falusi nép nagyon megfogja környékezni.

A földosztó bizottságok működése alatt továbbra is dolgozni fog az agrár-békkéltető bizottság is. Sőt olyan hatalmat kap a ke-

zébe, amely a földosztó-bizottság működését is befolyásolni fogja, mert azokat az egyezségeket, amelyeket a békkéltető-bizottság előtt kötnek az ügyfelek, a földosztóknak teljes mértékben *respektálni* kell. Kivételt képeznek azok a speciális esetek, amikor az egyezségeket nem lehet fentartani.

A békkéltető bizottság tegnap a gróf Zichy Ödön 7000 holdas birtokáról ítéltkezett. Rév, Vársonkolyos és Körösbánlaka községek kérték a gróf földjét, amelyet Vámos Jakab bir most haszonbérben. A békkéltető bizottság tegnap másodszor tárgyalta a felekkel és úgy határozott, hogy a birtokból 6700 holdat köteles Zichy Ödön gróf, illetve Vámos Jakab a három község között felosztani. Egy hold föld haszonbérét évi 12 koronában állapították meg.

Érdekes, hogy a parcellázás alá kerülő föld egy részét erdőség borítja. Az erdőket a három község között osztották fel, a lakosok pedig a szántókat és legelőket kapták.

HIREK

* Kinevezett szolgabíró. A főispán-kormánybiztos Varga Ákos nagyszalontai tb. szolgabírót tegnap szolgabíróvá nevezte ki. — Petrányi Ferenc díjtalan közigazgatási joggyakorlatot III. osztályú díjas joggyakorlónak léptette elő.

* Később zárják az üzleteket. A szénbiány miatt a kormány elrendelte a kereskedések délután 4 órai bezárását, hogy a világitást takarítsák a korai zárással. Télen, a rövid napokban érhető volt ez a korai zárás, mert tényleg nagy villamárammegtakarítást értek el vele. Most azonban még délután négy órakor teljesen világos van, tehát indokolatlan a korai zárás. Értesülésünk szerint március 1-től kezdődőleg az üzletek záróját délután 6 órában állapították meg.

* Engedély nélkül gyűjtenek a katonák. A rendőrség tudomást szerzett arról, hogy egyes katonák különböző címenek könyöradományokat, pénzt gyűjtenek. Mivel ezeknek a katonáknak sem a rendőrségtől, sem a Katonatanácstól nincsen engedélyük a gyűjtésre, felszólítja a rendőrség a közönséget, hogy a legelső alkalommal tegyen jelentést ilyen kísérletről, illetve fogassa el a szélhámos katonákat.

* A szeszüzem jövedelme. Juricskay Barna tanácsnok tegnap referált a tanácsülésen a városi szeszüzem jövedelméről. A szeszüzem, mely 50 ezer korona tőkével kezdte meg működését, eddig 480,000 korona tiszta jövedelmet hozott a városnak. Csak elismeréssel adózhatunk Juricskay Barnának, hogy a városnak ezen aránylag kis tőkével kezdett vállalatát ilyen hatalmasan fellendítette. Ekkora jövedelmet hajtó vállalatát nincs több a városnak.

* Ismét bérkocsitarifaemelését kérnek. A legújabb emelt bérkocsitarifa még jóvá hagyva sincs a bérkocsis ipartársulat ismét újabb tarifaemelését kér. A városi tanács a kérelmet kiadta a rendőrfőkapitánynak, hogy tárgyaljon a bérkocsipartársulat vezetőivel.

* Levél a szerkesztőhöz. Kaptuk a következő levelet: Tekintetes Szerkesztőség! Immerve a t. Szerkesztőség megérő ember-szeretettel, amellyel a kisemberek ügyeit előmozdítani és szenvedéseiket enyhíteni szokta, teljes tisztelettel kérem, méltóztassék segédkezeit nyújtani ahhoz, hogy négy kiskorú hadi pártfogoltam sorát a jószívű adakozók figyelmébe ajánlhassam. A t. Szerkesztőség tájékoztatására van szerencsém közölni a következőket: Hadi pártfogoltjaim édes-atyja a háboruban szerzett súlyos betegség következtében két évvel ezelőtt elhalt és a legnagyobb nélkülözések között hagyva munkaképtelen, beteges nejét: Loló Györgynét (Kertész utca 21. sz.) és négy kiskorú gyermekét, akik közül jelenleg a legnagyobb 13, a legkisebb pedig 5 éves. Valahogy nagynehezen hadi, társadalmi és magánsegítségéből sikerült eddig e nagy családot óriási nélkülözések között eltartani, azonban pártfogoltaim most, amidőn özvegy Loló Györgyné négy havi súlyos betegeskedés és operáció után a kórházból kikerült, a mai nehéz megélhetési viszonyokkal arányban nem álló csekély nyugdíjtól eltekintve, minden eszköz nélkül állanak. Nincs fűtőanyagjuk, nincsen a 11 és 7 éves leánygyermeknek ruhája, cipője, nincsenek élelmiszereik. Azon kéréssel fordulnék tehát Nagyvárad humánus érzésű nagyközönségéhez, szíveskednék természetbeni, vagy pénzbeli segínyt juttatni inséges pártfogoltjaimnak. A természetbeni segínyt nevezetnek lakására, a pénzbeli segínyt pedig kellő beosztás és takarékos felhasználás céljából kezeimhez (Ritoók Zsigmond u'ca 1. sz. II. em. 9.) kérem eljuttatni. Minden adománynak nyilvános nyugtázásáról fogok gondoskodni. A t. Szerkesztőségnek hadiárvaím nevében is hálás köszönetemet nyilvánítva, teljes tisztelettel vagyok kész hiva: Nagyvárad, 1919 február hó 22. Dr. Buday Gyula jogakadémiai dékán, hiv. kirendelt hadipártfogó.

* Megszurkált borbélysegéd. Tegnap este a Szent László-téren, a Sas-passage előtt Horvát János 24 éves borbélysegéde egy öt főből álló részeg társaság megtámadta és rövid dulakodás után összeszurkálta. A súlyosan sérült fiatalembert a mentők a biharmegyei kórházba szállították. Állapota válságos, mert az egyik szúrás a tüdejét járta át.

* A Katolikus Népszövetség táncestélye.

A Nagyvárad Katolikus Népszövetség keletében a Patzkó-zeneiskola 1919. március 4 én délután 5 órakor a Katolikus-Kör Szent László-teremben táncal egybekötött zártkörű farsangi ünnepélyt rendez. Az ünnepély műsora a következő:

1. a) Bátor, Boszorkánytánc, előadja: Várady Imre; b) Söhumann, Képzlet, előadja: Halász Erzsike.

2. Dancla, Air varié, hegedűn: Fehér Dóra, zongorán kíséri tanára Holub Mária államilag képesített okl. zenetanár.

3. Karganoff, Laendler: Pásztor Klára.

4. Necker, Májusi dal, éneklik: Kozma Ilus, Glatz Ida, Hannig Aranka, Gárdonyi Irma, zongorán kíséri: Patzkó Aladárné.

5. Moszkowszky, spanyol táncok, előadják: Szabó Ilonka, Oláh Ida.

6. Szomszédasszonyok, vig operai jelenet, éneklik: Mayr Margit, Wittenberger Erzsike, zongorán kíséri: Sztachó Margit.

7. Buttykay, Magyar változatok, zongorán előadja: Marton Lili.

8. Pompadour asszony macskái, énekes intermezzo. Személyek: Pompadour: Wittenberg Erzsike. Háziúr: Bondray László. Cicák: Hofmann Rózsika, Berkes Rusy, Plesz Irén, Czeglédy Emmy, Oláh Rózsika, Martzy Hajnalka, Kopasz Erzsike, Goldberger Blanka, Horváth Gizella, Fröhlich Viktus. Zongorán kíséri: Czeglédy Irén. A zene-és énekszámokai méltatja: Csanády Valika.

Hangverseny után tánc lesz, Bura Sándor zenekara mellett. A tiszta jövedelem fele részben a Katolikus Növédő egyesület anyas-és csecsemővédelmi intézetét illeti. Helyárak: zsöllye 4 korona 50 fillér, támlásszék és közép-erkély 3 korona 50 fillér, oldal erkély 2 korona 50 fillér. A táncban való részvételre csak a 4 korona 50 filléres és 3 korona 50 filléres jegyek jogosítanak. Felülfizetéseket a jótékony célra köszönettel fogadják. A meghívó kívánatra felmutatandó. Jegyek válthatók a Tiszántúli kiadóhivatalában.

* A kolozsvári egyetem nemzetiségi statisztikája. Az az angol-amerikai bizottság, amely Kolozsvárra utazott, hogy tanulmányozza az erdélyi viszonyokat, meglátogatta a tudományegyetemet is és statisztikai kimutatást kért Orbók Ferenc egyetemi quasztortól. A statisztikában az egyes nemzetekhez tartozó tanulóifjúság arányát tekintette meg a bizottság. A kolozsvári egyetemre a kimutatás szerint 1559 tanuló iratkozott be. Ebből magyar 1044, román 193, német 122. Az angol-amerikai bizottság nagyon meglepődött ezen az aránytalanságon és a statisztikai kimutatást tájékoztatásul azonnal Párisba továbbította.

* Halálozás. Nagy gyász érte a nagyvárad járásbírósgot. Kiváló tisztviselője, Vass István járásbírósgai telekkönyvvezetői irodatiszt, éppen most kinevezett főtiszt, tegnap délelőtt hosszas szenvedés után, életének 50. évében elhunyt. Mindenki szerette és becsülte a kiváló erőt és valóban nagy veszteség az elhunyt. Temetése holnap, csütörtök délelőtt háromnegyed 9 órakor megy végbe Szigligeti-utca 12. számú gyászházról.

* Iparos ügyek. A leszerelt férfi és nő szabóiparosok cérna elosztása folyó hó 26 án, azaz szerdán reggel 9 től 12 ig, délután 2 től 4 ig az ipartestület menházában lesz. Az érdekelt iparosok pontos megjelenését annál is inkább kérem, mert később jelentkezők igényeket a cérnára elvesztik. Megyeri Ferenc elnök.

Horthy Dezső fuvarozási vállalata Nagyvárad, Petőfi u. 7

Telefon: 609. Elvállal szállításokat minden szakmába. Telefon: 609.

* A város földvásárlása. Valószínűleg téves információk alapján a város földvételeiről helytelen hírek terjedtek el. A téves beállítás szerint a város megvenné a Káptalan-összi, micskei és iklódi birtokait, amelyek összesen 17 ezer holdal(?) tesznek ki. Ez jóindulatú tévedés, mert a megjelölt birtok mindössze 5200 hold. És ettől eltekintve a törvény értelmében a földre maga a földművelő nép tarthat számot, és nem az egyes városok. Hiszen épen ez volt a földreform célja, hogy a földműves emberek földhöz jussanak s nem az, hogy egyes városok nagy ingatlan komplexumokat összesítsenek közöttük, kivételt képeznek természetesen az ipari célt szolgáló ingatlanok és tejjgazdaságok. Az említett városi ingatlanok egyébként a város határán kívül is fekszenek.

* Grácz Lajos temetése. Nagy részvétel mellett ment végbe tegnap délelőtt Grácz Lajos temetése. A temetésen megjelent Rimler Károly polgármester, Lukács Ödön helyettes polgármester és tűzoltó főparancsnok, valamint a városi tisztikar, az önkéntes tűzoltó egyesület, a városi tűzoltók, a nemzetőrség, a honvédszenekar és számos résztvevő. A temetési szertartást dr. Lestyán Endre plébános segédjével végezte. A becsentes után a diszes koporsót, amely a család, továbbá Nagyvárad város, valamint a tűzoltó egyesület diszes koszorúival volt borítva, feltették a négyesfogatu üveg diszhalottas kocsira és az impozáns gyászmenet a Szent László-templomba vonult, ahol ünnepélyes szentmisét tartottak az elhunyt felett. A gyászmise végzetével a nagydiszú gyászmenet az olasz temetőbe vonult, ahol a családi sírhelyen helyezték örök nyugalomra. — A diszes temetést Veiszlovits Adolf és fia első nagyváradai temetkezési vállalata rendezte nagy pontossággal.

* Egy távirtdász hősi halála. Solcay Lajos távirtdász munkás a háború legelső hónapjában, tehát közel öt évvel ezelőtt vonult be katonának és azóta folytonosan harctéri szolgálatot teljesít. Legutóbb a Nagyváradot védő csapatnál szolgált és a Csucska körüli harcokból vette ki részét. Itt is mint távirtdász teljesítette nehéz és felelősségteljes kötelességét, amíg egy román golyó ki nem oltotta az életét. Solcay Lajos, mikor egy megrongált telefonhuzalt kellett kijavítani, hősi halált halt. A székely katonák a holttestét behozták a mi vonalunk mögé és Nagyváradra szállították. A város saját halottjának tekinti és ma temetési elilló pompával. A hős Solcay Lajos 5 gyermeket és a feleségét hagyta hátra, akiket most a legnagyobb nélkülözés fenyeget.

* A városi alkalmazottak beszerzési előlege. A belügyminiszter értesítette Nagyvárad városát, hogy a törvényhatóság azon határozata, mely szerint a város nem szoros értelemben vett közigazgatási alkalmazottaknak beszerzési előleget engedélyezett, a miniszter jóváhagyását nem igényli. Ugyanis a beszerzési előleg megszavazásával nem végleges kiadás engedélyezéséről van szó. A miniszter ezen álláspontja az eddigi gyakorlat-tól eltérő.

* Pályázat rendőrtiszti állásokra. Az általános választmány tegnapi ülésén Jánossy Gyula főkapitány előterjesztést tett, hogy a nagyváradai rendőrségnek megüresedett főkapitány-helyettes, 2 rendőrkapitány, 2 fogalmazói és rendőrfelügyelői állásra nézve a Néptanács rendelje el a pályázat kiírását. A megüresedett helyek mielőbbi betöltésére feltétlenül szükség van. A tanács mint általános választmány a pályázat kiírását javasolja a Néptanácsnak.

Ellentétes hírek Clemenceau állapotáról.

Budapest, febr. 25. (Saját tudósítónktól.) Genföli jelentik: Clemenceau állapota rendkívül aggasztóra fordult. A nagy vérvesztés miatt magas láz állott be. Párisban a legrosszabbtól tartanak.

Budapest, febr. 25. (Saját tudósítónktól.) Párisi jelentések szerint most már kétségtelen, hogy Clemenceau tul van a veszélyen.

Lenin egész kormányát el akarták fogni.

Amsterdam, febr. 25. A Timesnek jelentik Helsingforsból: Hivatalos bolsevista híradás szerint Moszkvában újabb lázadás tört ki a szovjet-kormány ellen. A szocialista forradalmárok Lenin egész kormányát el

akarták fogni a Kresszben tartott ülésen. Hamisított papirokkal jutottak be az épületbe, de a bolseviki hatóságoknak rendkívüli eszközökkel sikerült a felkelést elnyomni.

A bécsi kommunisták gyűlése.

Budapest, febr. 25. (Saját tudósítónktól.) Bécsből jelentik: A kommunisták ma délután gyűlést tartottak, amelyen körülbelül háromezren vettek részt. Az elfogadott határozati javaslatban élesen tiltakoznak az új véderő javaslat ellen.

A délvidéki svábok csatlakozása Romániához.

Budapest, február 25. (Saját tudósítónktól.) (Szikratávirat.) Vajda, erdélyi román miniszter kijelentette a békeértekezlet román albizottságának legutóbbi ülésén, hogy Románia Erdélyen kívül a magyar Bánátot is követeli, mert ezen a területen a románok nemcsak többségben vannak, de az ottani

svábok is Romániához akarnak csatlakozni. Hivatkozott e tekintetben Bransch Rudolf volt magyar országgyűlési képviselőre, aki a svábok kívánságát kész igazolni. Bransch meghallgatását az albizottság valószínűleg el fogja rendelni.

Német-Ausztria és Magyarország megegyeztek a hadianyagok likvidálásáról.

Budapest, febr. 25. (Saját tudósítónktól.) A Német-Ausztriával folyó tárgyalások a hadianyagok likvidálása érdekében tegnap eredményesen befejeződtek. A kölcsönösen aláírt szerződés értelmében úgy Magyarország, mint Ausztria a területükön levő, tulajdonképpen közös birtoknak tekintendő javakat egymás között elszámolják, illetőleg lehetőleg természetben térítik meg.

* Kollektív szerződés a Rimanóczy fürdő személyzetével. Már említettük, hogy a Rimanóczy fürdő személyzete kollektív szerződés kötését ennek alapján nagy bérfelemelést kértek. A bérfelemelés folytán évi 105.000 koronával emelkedik a kiadás. Ennek ellenében megszűnik a borrháló s a masszázás és tyukszemvágás díja a fürdőpénztárt illeti s a pénztárnál kell ezen szolgáltatásokra a jegyet megváltani. Ezek a bevételek fedezik az új kiadásokat. A városi tanács elfogadta a kollektív szerződést s ezzel a Rimanóczy fürdő személyzetének bérharca békés uton véget ért.

* A vitézségi érem pótdíjainak kifizetése. A vitézségi érem tulajdonosai közül igen sokan a hadügyminiszterhez fordultak és kérték az érempótdíjak kifizetését. A hadügyminiszter most tájékoztatás céljából elrendelte, hogy: a tényleges szolgálatban állóknak minden hó 1-én egyéb pénzilletékeikkel együtt kell kifizetni az érempótdíjakat, azoknak pedig, akik katonai szolgálatban már nincsenek, de valamely állami hivatalból fizetést huznak, ezen fizetésükkel együttesen, a többieknek pedig a nyugdíjilletményhez hasonlóan fizetendő ki az érempótdíjak.

* A kereskedelmi kamaráról szóló törvény reformja. A kereskedelmi és iparkamarák reformjával már évek óta foglalkoznak a kereskedelmi miniszteriumban, sőt Szerényi József már el is készítette a törvénymódosítás vázát. A mostani kormány már szintén dolgozik a kamarai törvény módosításán s holnap értekezletük lesz e tárgyban a kamaráknak Budapesten, a kormány képviselőjének jelenlétében. A nagyváradai kamara képviselőjében dr. Moskovits József elnök és dr. Oláh Béla titkár a fővárosba utaztak.

* Nagyvárad város villamos művének alkalmazottai f. évi március hó 2-án, vasárnap a Kath. Kőr nagytermében a „Villamosmű Asztaltársasága” javára kabaréval egybekötött táncmulatságot rendez. Kezdeté délután 4 órakor. Belépő díj: 5, 4 és 3 korona. Állóhely 2 korona, mely táncra nem jogosít.

Műsor: 1. Prolog. Előadja Balogh Lajos. 2. Szavaltat. Előadja Dávid Irénke. 3. Képlék. Éneklő Nagy Ferenc. 4. Lux Mars. Előadják Jeremiás Elluska, Darvasi Mariska és Vank István. 4. Elevenholt házaspár. Vigjáték 1 felvonásban. Szereplők: Gróf Kázmér — Kudar Jenő. A felesége — Piko Margitka. Fűző, suszter — Keller Géza, Babi, felesége — Kozma Bözsike. Komorna — Szász Magduska. Komorna — Lucás János. 6. Monológ. Előadja Kiss Mariska. 7. Húmoros jelenet. Előadják: Zsigmond Ilonka, Fekete Ferenc és Banovits Gyula. 8. Monológ. Előadja Hegyi Eszti. 9. Magánjelenet. Gőre Gáborból. Előadja Sándor Nándor. 10. Magyar szülő. Előadja Jeremiás Elluska. Konferál Nagy Juliska. A zongorakísérést Banovits Gyula látja el.

* A Szabadegyetem mai estélyén Szontrágh Gusztáv, a fa és fémipari szakiskola nagyképzettségű igazgatója szerepel a technikai tudományok köréből vett A hideg szerepe az iparban és a mezőgazdaságban című érdekes előadásával. Be fogja mutatni a hideg alkalmazásával különösen az élelmszerek konzerválása és az építkezés terén legújabbban elért nagyszerű eredményeket. Az előadás a Kath. Kőr nagytermében fél 6 órakor kezdődik.

* Halálozás. Kubick Gyula költigeti föld-birtokos folyó hó 24-én áldásos életének 63 ik, boldog házasságának 36 ik évében hirtelen elhunyt. Hült teteme folyó hó 27-én délelőtt 10 órakor fog a róm. kath. egyház szertartása szerint Költigeten, a családi sírholtban örök nyugalomra helyeztetni.

* **A kommunista zavargás áldozatainak temetése.** Budapestről jelentik: A Népszínház-utcai véres utcai harc rendőr áldozatait a parlament kupolacsarnokából tegnap délután temették el. Budapest lakosságának általános, mély részvéte mellett. A kormány nevében Nagy Vince belügyminiszter, a szociáldemokrata párt részéről Garbay Sándor, a Károlyi-párt nevében Hoch János, a főváros közönsége nevében Bódy polgármester, végül a rendőrség nevében Dietz főkapitány és Maróczy rendőr bucsuztatták a halottakat. A hat ezüstös koporsót a főváros által adományozott közös disztrikthelybe temették el.

* **Hadviselt ügyvédek közgyűlése.** A Hadviselt Ügyvédek Szabad-szervezete szerdán délután 6 órakor az ügyvédi kamarában gyűlést tart, melynek tárgya: 1. Dr. Pogány Gyula előterjesztése kergazdaság létesítése és a hadviselt ügyvédek gazdasági szövetségének megállapítása iránt. Ugyanakkor Pogány Gyula jelentést tesz az ezen ügyben a miniszteriumokban történt eljárás eredményéről. 2. Dr. Váradi Ödön előterjesztése a hadviselt ügyvédek központi szövetségének céljáról és programjáról. 3. Az állami segély felosztásánál követendő elvek megbeszélése és ennek felemelése iránti lépések megtárgyalása. Minthogy a hadviselt ügyvédi kar fontos anyagi érdekeiről van szó, minden hadviselt ügyvédet kérünk a megjelenésére. A végrehajtó bizottság nevében dr. Váradi Ödön, dr. Fehér Adolf.

* **Tanítók gyűlése.** A „Biharvármegyei Általános Tanító Egyesület” március hó 1-én d. e. 11 órakor a vármegyei háza nagytermében közgyűlést tart, a gyűlésre, miniszter urnak a „Hivatalos Közlöny” 1. évi 6. számában közölt 21841 számú rendelete értelmében a tankerület minden néptanítója hivatalos. Költségek megtérítése fejében mindenki 50 korona díjban részesül, melyet még aznap kézhez vehet, aki nyugtáját beadja. A gyűlésen az új renddel kapcsolatos új feladatok kérdése kerül megbeszélés alá, kívánatos tehát, hogy ott mindenki, aki csak teheti, megjelenjen. Férfiak részére elszállásról a hadapródiskolai parancsnok ur szíveskedéséből a honvéd hadapródiskolában gondoskodva van, ha ez iránti igényüket a tanfelügyelőséggel előre közlik. Vasady Lajos áll. tanfelügyelő.

* **A városi alkalmazottak beszerzési előlege.** A belügyminiszter értesítette Nagyvárad városát, hogy a törvényhatóság azon határozata, mely szerint a város nem szoros értelemben vett közigazgatási alkalmazottainak beszerzési előleget engedélyezett, a miniszter jóváhagyását nem igényli. Ugyanis a beszerzési előleg megszavazásával nem végleges kiadás engedélyezéséről van szó. A miniszter ezen álláspontja az eddigi gyakorlattól eltérő.

* **A románok kiterjesztették az impériumot az erdélyi iskolákra.** A román kormányzótanács a megszállott területek iskolái felett is átvette az impériumot. A nagyszebeni kormány az iskolákat is a román államhoz tartozóknak jelentette ki és úgy intézkedett, hogy az oktatószemélyzetet, kivéve azokat, akikkel szemben a román állami érdek ki vételese eljárást fog lefolytatni — meghagyják továbbra is eddigi működése körében. Minden állami intézethez a vármegye prefektusa egy-egy megbízottat delegál, aki az iskola épületét, szertárait, stb. a román állam részére birtokba veszi és a magyar nyelvet az összes román felekezeti és községi iskolákból kiküszöbölik. A nagyszebeni

és kolozsvári tankerületi főigazgatóságokhoz román miniszteri biztosokat neveztek ki, akik a magyar állam főigazgató minden hivatalos közlését ellenjegyzik. Nagyszebenben ezt a hivatalt dr. Bologa Valéria leányiskolai igazgató, Kolozsvárott pedig dr. Dragan Miklós egyetemi docens tölti be.

Tőzsde. Mai kötések: Osztrák hitel 680—70, Magyar Hitel 960—61, 4 százalékos koronajáradék 91—60—91, Jelzálog 516—03, Leszámitoló 620—11, Főbank 838—24, Agrár 735—20, Hazai bank 493—86, Magyar bank 711—13, Rima 475—60 Közuti 598—96, Általános közszén 2110—35, Salgó 1035—20, Adria 1950—65, Atlantika 1380—65, Levante 1225—40 Naacii 2950—80.

* **A közszükségleti cikkek bejelentése.** Az árdragító visszaélések hatályosabb megtorlása tárgyában alkotott 1919. évi XII. Néptörvény 9. §-a szerint, aki nyereszkeskedés céljából közszükségleti cikket a saját házi és gazdasági vagy üzemi szükségletét aránytalanul meghaladó mennyiségben a közfogyasztás elől eltitkol vagy elrejt, vétséget követ el és két évig terjedhető fogházzal és ezer K-tól 200,000 K-ig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő. — Ugyanezen törvényszakasz felhatalmazza a belügyminisztert, hogy határidőt tűzhessen ki a közfogyasztás elől eltitkolt, vagy elrejtett készleteknek a hatóságnál való bejelentésére. Egyben kimondja ezen törvényszakasz, hogy aki a belügyminiszter részéről kiűzött határidőben az eltitkolt, vagy elrejtett készletet a hatóságnál bejelenti, az első bekezdés alapján nem büntetendő. A magyar belügyminiszter 2410—1919. számú rendelete alapján tudomására hozom a város közönségének és az érdekelteknek, hogy ezen bejelentési határidő 1919. évi február hó 28-ig állapított meg. A bejelentések a közlemezési ügyosztály készletnyilvántartási osztályánál teendők meg. A bejelentési kötelezettség nemcsak az élelmiszercikkekre terjed ki, hanem a ruházatra és egyéb közszükségleti cikkekre is, valamint a fontosabb iparcikkekre is azon mennyiségre, mely valakinek házi és gazdasági szükségletét meghaladó mennyiségben van birtokában. Nagyvárad, 1919. évi február 20. Rimler Károly s. k. polgármester.

* **Ujtások a nagyváradai borbély- és fodrász-üzletekben.** (A borralaló-rendszer eltörlése) A nagyváradai borbély- és fodrászmesterek a munkások kívánságára eltörlték a borralaló rendszert, amellyel a borotválkozóközönség csak folytonos molesztálásoknak volt kitéve, ugyanakkor, hogy az utóbbi időben már zavarba jött. A t. borotválkozóközönség nem volt tisztában, hogy mennyi borralalót adjon a kiszolgáló munkásnak. Természetesen, hogy a segédek megélhetését teljesen a munkaadóknak kell most már biztosítani s így most olyan fizetéskülömbőség áll elő, amit a mesterek csak tarifacemelésel tudnak teljesíteni. A nagyváradai borbély- és fodrász mesterek az új árak megállapításánál, amelyeket alább közlünk, saját érdekeik mellett, főképpen a közönség, illetve vendégeik érdekeit tartották szem előtt és csak oly arányban emelték a tarifát, hogy egyáltalában nem tesz ki többet mint a régi tarifa a borralalóval együtt. Az új tarifa:

Borotválás 1.50, borotválás fésűléssel 2.—, csak fésűlés 1.—, hajvágás 3.—, fejborotválás 4.—, nyakborotválás —.50, szakálvágás géppel 2.—, szakálvágás fazonnal 3.—, bajuszszűtés —.50, gyermekhajvágás géppel 2.—, gyermekhajvágás frizurára 3.—, babahajvágás 3.—, fejmosás 2.—, borotválás razállal 3.—, üzleten kívül 100 százalékkal drágább. Havi bérlet minden nap 36.—, heti 4-szer 22.—, heti 3-szor 18.—, heti 2-szer 14.—, bérletjegy 10 számmal: 15.—, üzleten kívül 75 százalékkal drágább.

Ezen árszabály f. évi március hó 1-én lép életbe és Nagyváradon minden borbély-üzletre kötelező.

A jövő hét folyamán fog megjelenni az új birtokreform törvénye népies és könnyen megérthető átdolgozásban. A kiadvány füzet alakjában a Tiszántúl szerkesztősége által lesz kiadva. Ára 2 korona. Megrendeléseket már most felvesz a Tiszántúl kiadóhivatala.

ZENE-ÉS MŰVÉSZET

Tamás-Lorber-Harsányi hangverseny

Nem nagyszámú, de disztigvált és a zeneművészetért lelkesülő közönség halgatta végig tegnap a Katholikus Körben azt a nagyszabású hangversenyt, melyet Tamás Alfréd, színházunk jeles művésze rendezett. Es itt elsősorban Lorber Piccola, a nagy tehetségű, fiatal énekművésznőt kell kiemelnünk, aki bájos megjelenésével és értékes művészetével egyszerre meghódította a városi publikumot. Mint a fiatalabb énekesgeneráció egyik legintelligensebb tagját kell őt méltatnunk és érdeklődéssel néznünk jövő művészi pályafutása felé. Előkelő mestertől sikerült neki mintaszerű énekkultúrát el-sajátítani, úgy, hogy nem nagy erejű, de végtelen légy és hajlékony, igazi magas szopránja csillog minden regiszterben.

Gazdag műsorát a „Pillangó kisasszony” nagy áriájával kezdte és itt drámai rátermettségéről is bizonyosságot tett. De még jobban otthonos a dal világában. Így különösen nagy sikere volt Newin, Gretsaninov, Schubert dalaiban. A közönség tombolva ünnepelte a művésznőt, úgy, hogy ráadást is kellett adnia. Pátyatársa, Tamás Alfréd szintén értékes és klasszikus műsort adott. Ő inkább a drámai zene felé hajlik és ebben különösen a „Bajjazzok”, „Tannhäuser” és „Traviata” című operákban aratott nagyobb sikert. Általában az volt az impressziónk, hogy műsorának második része jobban felelt meg organumának, mely a közép- és felső-regiszterben kétségtelenül értékesebb, mint az alsó régiókban.

Külön kell méltatnunk Harsányi Tibort, ezt a zseniális zongoraművészt, aki abszolút muzikalitásáról úgy önálló számaiban, mint pedig a biztos és stilszerű kíséretben feltétlen bizonyosságot szolgáltatott. Ugy Brahms zenéjének klasszikus mélységét, mint Debussy modern akkordjait stilszerűen, zengő meleg tónusban interpretálta. A végén a Rákóczi-indulót, Liszt féle átiratban játszotta mesterteknikával, pompás felfogással, úgy, hogy a közönség zajos tapsokkal bucsuzott tőle.

Resch Mihály.

Színház.

A színház műsora:

Szerda: Trubadur.
Csütörtök: Majd a Vicz.
Péntek: Ezred apja.
Szombat d. u.: Válás után.
Szombat este: Éva.
Vasárnap délután: Médi.
Vasárnap este: Liliom. (Egy csirketogó-élete és halála. (Regény.)

Trobador. Verdi híres operája, mely évek óta nem került színre a váradi színpadon, szerdán este tölti be a műsort és pedig Kozmowski, Tóthné, Békefi, Tamás, Perényi, Molnárral a főszerepekben.

Majd a Vicát Gábor Andor mulatságos vigjátékát csütörtökre tervezi a színház a főszerepekben a gróf párral, Körössi Jucival, Szigelivel, Stollal és Váradi Lajossal.

Éva, Lehár Ferenc híres operettje, mely annakidején táblás házakat csinált mindenkor, a színház igazgatósága ismét felvette műsorába s szombat este kerül színre.

Liliom, egy esirkefogó élete és halála. A budapesti vígszínház példájára feleleveníti a Szigligeti Színház is Molnár Ferenc legpoétikusabb művét, mely vasárnap este kerül színi ujj betanulással.

Matiné a Szigligeti-színházban. Az Ady Irodalmi Társaság vasárnap délelőtt fél 12 órakor matiné-t rendez. A matiné műsorát az irodalmi és kritikai szakosztály össze is állította. **Aggházy Melinda, Harsányi Miklós, Zsolt Béla, dr. Silbermann Jenő** szerepelnek és **Marton Manó** egyfelvonásos darabját mutatja be a színház művészgárdája. A matinére már lehet jegyet váltani a két hírlap-irodában.

MEGNYILT

A NŐI ÉS GYERMEKDIVATÁRUHÁZ
Nagy Sándor utca 1. sz. a.

Női himzett sifon ingek 75 koronától, női se-lyem harisnyák 38 koronától, gyermek harisnyák minden nagyságban 12 koronától kezdve
Tisztelettel
Klein Sándor

IRODALOM

„A csecsemő ápolásáról és táplálásáról” címmel egy füzet jelent meg a könyvpiacón. Szerzője dr. Kovács Bertalan, tárgyalja az ápolás, a tisztántartás, a levegőzés, az alvás, étvágy, a tej, a tejpótló anyagok, az elválasztás, a mesterséges táplálás stb. kérdését és foglalkozik a csecsemővédelem feladataival is. A füzet az anyáknak, gyermek gondozóknak van szánva. A könyv oly érthető világos nyelven van megírva, olyanira hiánypótló e téren, hogy megérdemelné, hogy a legszélesebb rétegekben terjedjen el. Ilyen munkákat tömegesen kellene — akár ingyen is — a nép kezébe juttatni. Bolti ára 2 korona. Kapható minden könyvkereskedésben.

Az Élet képes heti folyóirat (szerkeszti Anka János) folyó február hó 23-iki száma a következő tartalommal jelent meg:

† Molnár János. Dr. Vass József. — A filigrán gótika. Divald Kornél. — Versek: Harmónia. Fábrián Géza. — Cecília. Fábrián Géza. — Altató magamnak. Ósz Iván. — Hora mystika. Pokorny Margit. — Az arany kehely. (Elbeszélés.) Nyirő József. — Elfelejtett költők. (Szentessy Gyula versei.) — A telep. (Elbeszélés.) Irta Juhani Aho., fordította Z. V. — Kultura. A toll munkásai. (Haller István beszéde a Katolikus Irók és Hírlapírók Országos Pázmány egyesületében.) — Kantáte. (Surányi Miklós regénye.) — ss. — Táltos könyvtár. m. — Péczely József: Fajúsi emberek. m. — A debreceni egyetem szövege. m. — Feljegyzések: Székely föld mindig zöld. Dr. Ackermann Kálmán. — Szemléldöm a villamoson. Undi. — Hétről hétre: Az ország szíve. — y — Hazajöttek. m. — Szerkesztői üzenetek.
A kiűnően megszerkesztett folyóiratot gazdag és mindig aktuális illusztrációi és a

mai viszonyokhoz mért igazán olcsó előfizetési ára a legkedveltebb és legkeresettebb szépirodalmi folyóirattá tették. Előfizetési ára egész évre 40 korona, félévre 20 korona. Szerkesztősége és kiadóhivatala Budapest I. Fehérvári ut 15. Mutatványszámot szívesen küld a kiadóhivatul.

MOZI.

Vörös boszorkány című óriás sikerű Montepin-regény második részét tűzte me előadásra az Apolló-színház. A közönség a legnagyobb elragadtatással fogadta a grandiózus filmattakció első részét, mely tulajdonképpen a dráma nagyhatású exozicciója. A ma színrekerülő rész, amely látványosságának is kiváló, a kibontakozás felé vezeti a megrázó regényt. A szerepeket természetesen az első képről ismert egyszerű olasz színészek: Alberto Capozzi, Gigetta Morani és a csodálatos lengyel Markowska játssza.

* **Műsorváltás a Vigadó-mozgóban.** A Vigadó mozi mára hirdetett műsorában változás történt, még pedig érdekes változás, ami kellemes meglepetés lesz a közönség számára. A zöld vámpír című sokat emlegetett pompás detektívdráma kerül színre, amely most a világvárosok mozgósínházainak egyik legvonzóbb műsordarabja. A briliáns film ma és holnap lesz műsoron.

Uj műsor az Urániában. Ma este ragyogó újdonság bemutatójával vonja ismét magához a közönség érdeklődését az Uránia. A Berlin rejtelméi című rendkívül izgalmas és tragikus líkítettű nagyvárosi történet kerül színre, amelynek izzó cselekménye a berlini arisztokrácia csillogó világában játszódik. A műsor többi száma is igen érdekes.

Főszerkesztő: **DR KUGLER JÓZSEF.** Felelős szerkesztő: **HILFLÁSZLÓ.**

Kiadótulajdonos: Szent László-nyomda r.-t.

URÁNIA mozgó-színház	26-án Berlin rejtelmé. Hétköznap 1/24, szombat, vasárnap 2 órai kezdettel.
-----------------------------	---

VIGADÓ mozgó-színház	26-án Zöld vámpír. Hétköznap 1/24, szombat, vasárnap 2 órai kezdettel.
-----------------------------	---

APOLLÓ mozgó-színház	26-án Vörös boszorkány II. rész. Hétköznap 1/24, szombat, vasárnap 2 órai kezdettel.
-----------------------------	---

TÖRLESZTÉSES KÖLCSÖNÖKET

a legelőnyösebb feltételek mellett földbirtokokra és nagyvárad házakra a leggyorsabb lebonyolítással nyújt az

EGYESÜLT BANK ÉS TAKARÉKPÉNZTÁR RT. NAGYVÁRADON

Heti árjegyzék

- Szines ebédőkészlet aranyozással 12 személyre 300.—
- Szines teáskészlet ar.-sal 12 sz.-re 160.—
- Sz. kávékészlet ar.-sal 12 sz.-re 160.—
- Függőlámpa teljesen felszerelve 80.—
- Majolika vízeskancsó szines 20.—
- Majolika virágváza szines virággal 15.—
- Majolika cukordoboz sz. virággal 15.—
- Petroieum asztali lámpa ritomei, felszerelve 40.—
- Majolika dohánytartó sz: virággal 15.—

Nippek, figurák, szent Antal és Mária-szobrok, szenteltvíz-tartók.

Eladás nagyban és kicsinyben. Képkeretezés, ablaküvegezés.

KOMLÓS TESTVEREK

üveg, porcellán, lámpa, díszmű-árak, ezüstárak, konyhafeiszere-
lések gyári raktára Nagyvárad,
Hlatky Endre (Zöldfa-u.) utca 13.
Telefon 3-72. Telefon 3-72.

◆ **APRÓ HIRDETÉSEK.** ◆

Minden szó ára 40 fillér, vastagabb betűvel 80 fillér. Legkisebb apróhirdetés ára 4 korona. Apróhirdetések díja előre fizetendő. Felvételnek: a Tiszántúli kiadóhivatalában (Szilágyi Dezső-utca 5. szám), a Hegedűs hírlapirodában és a Központi Újság és Jegyirodában.

Intelligens
jó modoru középkoru keresztény urinő, ki a német nyelvet is bírja, előkelő üzletben felvétetik. — Cim Hegedűs hírlapirodában.

Kiszolgálásban
gyakorlattal bíró keresztény kasszonyok felvétetnek Fehér keztűs üzletében, Bémer-tér.

Báthory-utca 26 sz. alatt **Fuvarozási vállalatot létesítettem**

Elvállalom áruknak, lakások álműködéséhez vagy az állomástól való szállítást, szükség esetén saját száraz raktárban való elhelyezését, továbbá vagon áruk beraktározását és szétjelosztását szerény díjazás mellett, miután raktárba iparvágány vezet. Költöztetést elővigyázattal eszközölök és vidékre is elvállalom. Szíves pártfogást kér

Schwartz Jenő
Báthory-utca 26 sz.
Telefon: 15-63.

Száraz vágott tűzifát
azonnal szállít
Schwartz József és fiai.
Báthory-utca 26. sz.
Telefon: 1563.

Tudomására hozom Nagyvárad és Biharvármegye közönségének, hogy a 15 év óta fennálló „**ÓRANGYAL**” temetkezési-üzletet átvettem, hol minden igénynek megfelelő koporsók, szemfedők, sírkoszorúk állandóan nagy választékban a legolcsóbban kaphatók. Ugyanott asztalosmunkák a legolcsóbban elvállaltatnak. Kérve a nagyérdemű közönség szíves pártfogását, maradok

tisztelettel:
Maklár Gyula,
Rákóczi-ut 24. szám.

Cipészeknek!

1 kgr. la. buzacsíríz	— — —	K 19-60
1 kgr. la. aranycsíríz	— — —	K 39-20
1 kgr. la. folyékony „Argos” csíríz	— — —	K 8-—
1 kgr. la. faszeg 2—15 sz.	— — —	K 10-—
1 drb brassól talpráspoly	— — —	K 3-80
1 drb brassól kireszelő	— — —	K 3-30
1 készl. bőrtalpvédő	— — —	K 2-50
1 drb. vaskapta	— — —	K 12-80
1 készl. acél talpvédő	— — —	K —70

Papírvászon és mindenféle cipészkellékek olcsó napi áron.

ASZTALOSOKNAK!

1 kgr. la. asztalosnyv	— — —	K 6-80
ugyanaz zsákvételnél	— — —	K 6-25

SZERELŐKNEK!

Bőrtárcsa vízvezeték csaphoz	— — —	K 4-80
100 drb 1/2" csaphoz	— — —	K 6-80
100 drb 3/4" — — —	— — —	K 9-60

Kereskedőknek megfelelő árengedmény!

Postán utánvét mellett. Portó és csomagolás felszámításával. Gyors és pontos kiszolgálás.

STERN MIKLÓS
Nagyvárad, Zöldfa-utca 9. szám.

IZSÁK LIDIA

Elsőrendű fűzőszalon
NAGYVÁRAD,
Nagy Sándor-u. 1.
Parkezálloda épületében
Interurbán telefon: 11-53 szám.

A Szilágyi-színház művésznőinek egyedüli főző szállítója.
Tisztításokat és átalakításokat elvállalunk. Fűzők mérték után a legrövidebb idő alatt elkészítetnek.

Belépési felhívás

a Népszövetségi Hitelszövetkezet VII-ik évtársulatába.

A Népszövetségi Hitelszövetkezet 1919. január 1-én VII-ik évtársulatát nyitotta meg. Az előbbi üzletlévek, dacára a nehéz megélhetési viszonyoknak, — igen szép eredménnyel folynak.

Belépni szándékozók üzletrészeket jegyezhetnek még most is a hivatalos órák alatt a szövetkezet helyiségében (Szilágyi Dezső-u. 5. sz. a.). Egy üzlet rész heti 20 fillér befizetésre kötelez s ki-ki annyi üzletrészt jegyez, amennyit akar. Felvételi díj üzletrészenként, 20 fillér, 3 év múlva az évtársulat feloszlik a tagok a befizetett összeget kikapják s a rájuk eső nyereséget is.

A tiszta haszon és nyereség teljes egészében a tagok között osztatik fel s kiki heti betétje arányában részesedik.

A szövetkezet elfogad betéteket is s azokat legmagasabb kamattal kamatoztatja.

A tagok a befizetett összeg 1/3-od részéig a szövetkezettől olcsó kamatra kölcsönt is kaphatnak, mely 3 év alatt fizethető le. Azonfelül betáblázásra, értékpapírra, vagy váltóra bármily összeg erejéig.

Tőkekamatadót a szövetkezet fizeti. Bizalommal kérjük a belépni szándékozók, szíveskedjenek szövetkezetünk helyiségében részjegyeket jegyezni.

Népszövetségi Hitelszövetkezet.

Polgári Takarékpénztár Részvénytársaság

Nagyvárad, Kossuth Lajos-utca 6.

Előnyös összeköttéseink folytán abban a kellemes helyzetben vagyunk, hogy **anuitásos és kamatozó jelzálogkölcsönöket**

ugy földekre mint városi bérházakra 15—65 évi időtartamra a legelőnyösebb kamattétel mellett

minden árfolyam levonás nélkül készpénzben folyósítunk.

Polgári Takarékpénztár Részvénytársaság Nagy-Várad.

NAGYVÁRAD VÁROS VILLAMOS MŰVE

IRODA, RAKTÁR ÉS TELEP: NAGYVÁRADON, VÁR-TÉR 1. SZÁM.

Értesítjük a város t. közönségét, hogy villamos főzőedények, Wolfram és egyéb izzólámpák a legolcsóbb árban kaphatók. Telefon rendelésre izzólámpák díjmentesen házhoz szállítatnak. Elvállalunk villamos világítási és erőátviteli berendezéseket. Egész éjjel ügyeletes szolgálat. **Csillárok**, 1/2 wattos izzólámpapótlók 2000 gyertyafényig. **Villamos motorok** nagy választékban kaphatók. Költségvetéseket díjmentesen készítünk.

A telep telefonja 514. Főszerelő telefonja 55.

Autójárat a Félixfürdőbe!

Tudvalevőleg a szénhiány miatt a belényesi vonat — mely a fürdői közönséget hozza — napjában egyszer indul s csak másnap reggel szállítja vissza az utasokat.

Hogy a fürdőbe jövő közönségnek ne kelljen lemaradnia a túlsufolt vonatról és még aznap vissza is térhessen, Váradról a fürdőig, **autójáratot rendeztem.**

A husz személynél többet befogadó automobil e hó 12-től kezdve, reggelenként 8 órakor indul a Fekete Sas előtti állomásától s az utasok számára mérten két óránként közlekedik. Kiránduló társaság részére a nap bármely időszakában rendelkezésre áll külön 100 K díjazás mellett.

Viteldíj a Félixfürdőig 4 korona! Fürdőbérlet.

Üzlettulajdonosok figyelmébe!

A Bihari Gép- és Fémipartelep **üzletredőny jókarbantartási** vállalatot létesített, mely csekély havi díjazásért megbízóinak üzletredőnye tálalandoan jókarban tartja. Saját érdekében cselekszik, ha a költséges munkáviszonyok mellett üzletredőnyeit a vállalatnál jókarban tartatja.

Ideiglenes telefon: 13-94. Nagypiac-tér 14. (Az „Oroszlán” gyógytár mellett)